

Верховний
Суд

Актуальні рішення судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС за 2023–2024 роки

В'ячеслав ПЄСКОВ,

суддя судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС

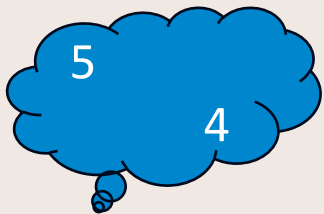
II Національний форум «Неплатоспроможність та банкрутство в Україні. Виклики воєнного стану»,
14.06.2024, м. Київ

Правові позиції судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС за 2023 рік

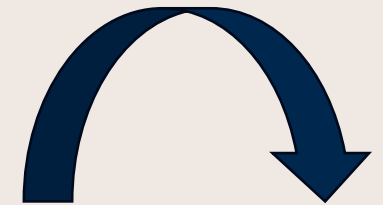

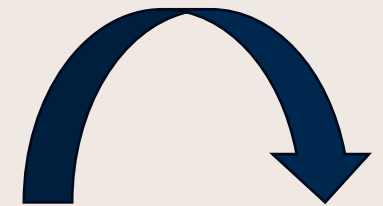
Судовою палатою для
розгляду справ про банкрутство КГС ВС
сформульовано правові позиції у
15 судових рішеннях

- ❖ щодо визначення порядку дій господарського суду при розгляді заяв про відкриття провадження у справі про банкрутство різних кредиторів до одного й того ж боржника, поданих до різних господарських судів за правилами територіальної підсудності у зв'язку зі зміною місцезнаходження боржника (справа № 904/2151/22);
- ❖ щодо ретроспективного оскарження ухвали про відкриття провадження у справі про банкрутство конкурсним кредитором, який на момент її постановлення не був учасником справи про банкрутство, проте набув такого статусу після визнання судом його грошових вимог до боржника (справа № 915/1097/20);
- ❖ щодо застосування статті 204 ЦК України в поєднанні з положеннями КУзПБ при розгляді заяви з кредиторськими вимогами за борговою розпискою та визнання кредиторських вимог (справа № 902/221/22);
- ❖ щодо вирішення у межах справи про банкрутство питання судового контролю у виконавчих провадженнях за рішеннями стосовно боржника (справа № 910/21981/16);
- ❖ про підсудність спору щодо нерухомого майна боржника, стосовно якого відкрито провадження у справі про банкрутство, якщо відповідачем у цьому спорі є центральний орган виконавчої влади (справа № 911/4706/15 (911/1626/21));

- ❖ щодо наслідків розгляду позовної заяви про звернення стягнення на предмет іпотеки боржника, який перебуває у процедурі банкрутства (справа № 910/20057/16);
- ❖ про застосування статей 45–47 і 59 КУзПБ та розгляд у межах справи про банкрутство вимог щодо грошових зобов'язань боржника зі сплати податкових платежів за неузгодженими ПРП (справа № 904/5743/20);
- ❖ про розмір грошових вимог кредитора до майнового поручителя, щодо якого відкрито провадження у справі про банкрутство, та врахування курсової різниці під час розгляду таких кредиторських вимог (справа № 910/23952/15);
- ❖ щодо наслідків спливу 170-денного строку розпорядження майном (справа № 924/1277/20);

- ❖ щодо обов'язку податкового органу в разі звернення із заявою з грошовими вимогами до боржника у справі про банкрутство або неплатоспроможність сплатити судовий збір на підставі пп. 10 п. 2 ч. 2 ст. 4 Закону України «Про судовий збір» (справа № 910/8316/20);
- ❖ щодо визначення переліку ухвал місцевого господарського суду, постановлених в основному провадженні у справі про банкрутство, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку (справа № 920/162/23);
- ❖ щодо неможливості касаційного оскарження додаткової постанови про розподіл витрат на правничу допомогу, ухваленої внаслідок прийняття постанови за результатами перегляду ухвали суду першої інстанції, якою розглянуто скаргу на дії АК (справа № 910/18250/16);
- ❖ щодо неможливості оскарження суб'єктом субсидіарної відповідальності судових рішень, якими визнано грошові вимоги кредиторів до боржника (справа № 910/4685/20);
- ❖ щодо неможливості касаційного оскарження судового рішення про затвердження плану реструктуризації боргів фізичної особи у справі про її неплатоспроможність (справа № 922/4460/21);
- ❖ щодо перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами у межах справи про банкрутство (справа № 904/10560/17).

Правові позиції судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС за 2024 рік

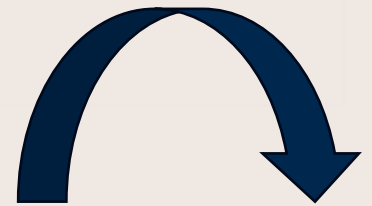
Щодо грошових вимог податкового органу до боржника, які виникли на підстав ППР, прийнятого після визнання боржником банкрутом

- ❖ Положеннями податкового законодавства визначено **обов'язок платника податків подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку**, платником якого він є, за кожний встановлений Податковим кодексом України звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, та обов'язок самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену в поданій податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого цим Кодексом для подання податкової декларації.
- ❖ Для цілей розгляду грошових вимог податкового органу до боржника у справі про банкрутство та кваліфікації їх як конкурсних чи поточних **моментом виникнення грошових вимог податкового органу** в розумінні КУзПБ слід вважати **перший день несплати боржником податку, що настає за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого Податковим кодексом України для подання податкової декларації за відповідним податком.**

Постанова СП КГС ВС від 29.01.2024 у справі № 903/51/20 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116569143>

Щодо кола осіб, які можуть оскаржувати ухвалу про відкриття провадження у справі про банкрутство в контексті зловживання правами на стадії відкриття провадження

- ❖ Звернення кредитора до суду із заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство за відсутності належного виконання грошового зобов'язання боржником є реалізацією права кредитора на судовий захист його майнових прав. Зважаючи на те, що і позовне провадження (про стягнення заборгованості за кредитним договором), і провадження у справі про банкрутство мають на меті виконання боржником перед кредиторами його грошових зобов'язань, ініціювання розгляду таких справ **саме по собі не може вважатися зловживанням правом**, а суд повинен враховувати особливості, матеріальні та процесуальні наслідки розгляду таких справ не лише для окремого кредитора чи боржника, а й для всіх інших учасників цих проваджень.
- ❖ Надаючи оцінку заяві ініціюючого кредитора та поданим з такою заявою документам, суд повинен **дотриматися балансу, який унеможливить підміну однієї процесуальної (процедурної) дії, передбаченої КУзПБ, іншою** (наприклад, перевірку обґрунтованості вимог заявника, а також з'ясування наявності підстав для відкриття провадження у справі про банкрутство у підготовчому засіданні процедурою розгляду заяви недійсності (франдаторності) окремого правочину боржника).

Ухвалу про відкриття провадження у справі про банкрутство за положеннями статей 1, 8, 39, частин другої та восьмої статті 45 КУзПБ мають оскаржувати у судах апеляційної та касаційної інстанцій:

- ❖ **сторони у справі про банкрутство** (боржник, ініціюючий кредитор, а також арбітражний керуючий від імені боржника та кредитор, вимоги якого забезпечені заставою майна боржника), оскільки такі особи відповідно до закону наділені право- та дієздатністю для участі під час розгляду судом заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство;
- ❖ **інші особи** у разі набуття ними можливості оскаржити ухвалу про відкриття провадження у справі про банкрутство **за умови їх залучення судом під час підготовчого засідання або після набуття відповідного процесуального статусу учасника справи про банкрутство.**

Висновки є релевантними до таких правовідносин, у яких виникає питання про встановлення статусу особи, яка має право на оскарження ухвали про відкриття провадження у справі про банкрутство юридичної особи.

На розгляді судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС перебувають такі справи:

- № 910/5808/20 щодо застосування п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК України та ст. 1 Першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод під час провадження у справі про банкрутство;
- № 924/408/21 (924/287/23) щодо застосування п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК України;
- № 906/1155/20 (906/1113/21) про право вимоги щодо субсидіарної відповідальності у справі про банкрутство; щодо виникнення (моменту виникнення) права вимоги про субсидіарну відповідальність;
- № 908/3236/21 щодо можливості стягнення кредитором (кредиторами) з керівника боржника коштів на індивідуальне погашення заявлених вимог поза межами конкретної конкурсної процедури;
- № 913/266/20 щодо визначення правового статусу юридичної особи та органу / суб'єкта, наділеного повноваженнями на управління такою юридичною особою;
- № 908/2504/22 щодо права податкового органу, який не є кредитором у справі, на оскарження судових рішень у справі про банкрутство, відкритій у загальному порядку за заявою кредитора.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!